

Michał Wasiak
Wydział Rzeźby i Mediacji Sztuki
Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

**Streszczenie rozprawy doktorskiej „Portret człowieka współczesnego”
Promotorka dr hab. Magdalena Grzybowska**

Praca jest rozważaniem na temat miejsca figuratywizmu we współczesnej sztuce. Dotyczy przede wszystkim rzeźby – wskazuje jednak na pokrewne dziedziny, takie jak rysunek, ilustracja, concept-art, czy przemysł gier komputerowych i filmowych efektów specjalnych.

Na figurację wciąż jest w sztuce miejsce, za jej pomocą opowiedzieć można o ważnych zjawiskach, głębokich treściach życia wewnętrznego każdego człowieka oraz zbiorowości. Zarówno tradycyjne techniki i materiały, jak i nowe technologie – mają tu swoje zastosowanie. W żaden sposób nie konkurują ze sobą, mogą natomiast dobrze się uzupełniać. Istotne jest jednak dobre opanowanie tzw. warsztatu oraz znajomość anatomii. Artystów spełniających powyższe warunki łatwiej znaleźć dziś wśród twórców związanych z wymienionymi wcześniej pokrewnymi rzeźbie dziedzinami niż w oficjalnych galeriach. Autor za wartościowe uważa łączenie tradycji z nowoczesnością. Odnosi się przy tym do osobistej historii – zamiłowania do science fiction, post-apo i fantasy, które rozpoczęło się w okresie jego młodości. W obrębie estetyki tych gatunków porusza się we własnej twórczości.

W pierwszym rozdziale zastanawia się nad źródłem ich pochodzenia. Zwraca uwagę, że od zarania ludzkość tworzy tego typu opowieści. Podobnie jak od zarania uprawiamy sztukę. Za ich pomocą tłumaczymy sobie świat, wokół nich tworzymy wspólnoty. Narracje dają nam poczucie sensu na poziomie osobistym i zbiorowym. Potrzeba silnego utożsamienia się z nimi ma jednak także swoje mroczne strony.

Rozdział drugi poświęcony jest anatomii dla artystów. Autor poleca źródła, do których warto sięgnąć, aby samodzielnie rozwijać wiedzę w tym zakresie, rozważa także kwestie metodyki nauczania anatomii w uczelniach artystycznych. Omawia system mierzenia proporcji „cranial units”, której autorem jest Robert Beverly Hale. Porównuje go z wynikami badań nad percepcją wzrokową człowieka, wskazując na pewne cechy wspólne.

Rozdział trzeci dotyczy technologii. Omawia współczesne tworzywa plastyczne do rzeźbienia – rodzaje gliny, mas olejnych, wosków, mas polimerowych itp. Omawia popularne sposoby konstruowania stelaży do rzeźbienia w glinie, wskazuje na ich wady i proponuje sposoby ich niwelowania. Przedstawia współczesne alternatywy dla tradycyjnych materiałów wykorzystywanych przy budowie stelaży.

Czwarty rozdział opowiada o współczesnych twórcach związanych z gatunkiem science fiction i wskazuje, skąd wzięła się ich fascynacja taką konwencją. Przedstawia sylwetki polskich i zagranicznych artystów profesjonalnych oraz samouków. Osoby i zjawiska mające znaczny wpływ na rozwój kultury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem rzeźby.

Piąty rozdział stanowi ogólne rozważania na temat roli portretu w sztuce. Odnosi się do historii rzeźby oraz do współczesnych badań nad percepcją wzrokową. Omawia zagadnienia związków rzeźby z ilustracją, animacją, concept-artem i projektowaniem. Wskazuje historyczne i współczesne inspiracje autora.

Szósty rozdział stanowi omówienie realizacji wchodzących w skład pracy doktorskiej wraz z dokumentacją fotograficzną.